

Zprávy

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 86 (1961), No. 3, 381--384

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/117375>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1961

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Z P R Á V Y

AKADEMIK N. I. MUSCHELIŠVILI SEDMDESÁTNÍKEM

Ředitel Matematického ústavu ČSAV zaslal blahopřání k 70. narozeninám řádnému členu Akademie věd Gruzínské SSR v Tbilisi akademiku N. I. MUSCHELIŠVILIMU (* 1891). Tento vynikající vědec světového jména je u nás dobře znám, neboť řada československých matematiků pracuje v oborech, pro něž má životní dílo akademika Muschelišviliho základní význam.

Redakce

OSLAVY VÝROČÍ ZALOŽENÍ HUMBOLDTOVY UNIVERSITY
A CHARITÉ V BERLÍNĚ

V listopadu 1960 konaly se v Berlíně (NDR) oslavy 150. výročí založení Humboldtovy university a 250. výročí založení Charité. V rámci těchto oslav byla uspořádána řada symposií, konferencí, seminářů, výstav, koncertů a jiných vědeckých a kulturních událostí.

Oslavy vyvrcholily 14. listopadu slavnostním aktem v budově Německé státní opery za účasti 24 oficiálních zahraničních delegací a řady učenců z mnoha zemí evropských a mimoevropských. Soukromě se zúčastnili i vědečtí pracovníci z NSR, jejíž vláda oficiální účast na oslavách odmítla. Slavnostní akt měl ráz mezinárodní manifestace za upevnění míru a dorozumění mezi národy a ukázal velký přínos Německé demokratické republiky a zejména též Humboldtovy university k tomuto cíli. Heslo slavnostního zasedání: „Unsere Republik führt die Wissenschaft im Geiste der humanistischen Traditionen zu einer neuen Blüte“ nabylo v projevech řečníků bohaté náplně doložené velkým rozvojem vědních oborů pěstovaných na Humboldtově universitě a vzrůstajícími počty učitelů a studentů a jejich vědeckými a studijními úspěchy. Do r. 1965 bude na Humboldtově universitě vyškolen 22 000 studentů přibližně v 80 oborech; nynější počet studentů 10 000 vzroste do r. 1965 na 12 000. To jsou zajisté čísla úctyhodná, uvážíme-li, že Humboldtova universita povstala v r. 1945 doslovně z trosek. Slavnostní řečníci vděčně ocenili velkorysou a ochotnou pomoc Sovětského svazu při znovuoctvení Humboldtovy university v r. 1945. Z Československa byla oslavám přítomna asi 30členná delegace vedená rektorem Karlovy university prof. JAR. PROCHÁZKOU a rovněž z ostatních socialistických zemí byla návštěva velmi hojná.

V rámci oslav bylo ve dnech 7.—11. listopadu uspořádáno *matematické symposium*, jehož se zúčastnilo přes 300 matematiků. Sovětskou delegaci vedl prof. P. S. ALEXANDROV z Moskvy, který měl skvělou zahajovací přednášku z oboru topologie. Prof. P. S. Alexandrov obdržel v dalším průběhu oslav čestný doktorát Humboldtovy university. V rámci symposia konalo se 9. listopadu slavnostní zasedání věnované činnosti Německé akademie věd v Berlíně v oboru matematiky, na němž vedoucí pracovníci matematických ústavů akademie, prof. K. SCHRÖDER, H. GRELL a H. REICHARDT, podali podrobnou zprávu o dosavadní a budoucí činnosti svých ústavů.

Z československých matematiků zúčastnili se matematického symposia akad. V. JARNÍK, akad. VL. KOŘÍNEK, prof. O. BORŮVKA, A. ŠPAČEK, člen korespondent ČSAV, a pracovníci Matematického ústavu ČSAV: dři JAR. KURZWEIL, VLAST. PTÁK, JAR. HÁJEK a MIL. JIŘINA, kteří proslovili obsažná sdělení z oboru matematické analýsy, algebry, počtu pravděpodobnosti a statistiky. Ráz symposia se vyznačoval hojnou aktivní účastí mladších německých matematiků zejména z okruhu

prof. K. Schrödera a prof. H. Grella. V popředí zájmu byla algebra (zejména teorie grup), matematická logika, parciální diferenciální rovnice a nelineární problémy hydrromechaniky, topologie, počet pravděpodobnosti a statistika.

Vědecké a kulturní události konané v souvislosti s oslavami byly zpestřeny četnými společenskými podniky, které poskytovaly bohaté možnosti osobních setkání matematiků mnoha národností. Zejména byl organisován zájezd účastníků oslav do Výmaru, spojený s prohlídkou velkolepého památníku obětem koncentračního tábora v Buchenwaldu. Pohostinství a laskavost našich německých přátel byla příkladná a jsem přesvědčen, že vzpomínka na berlínské oslavy výročí založení Humboldtovy university a Charité bude pro každého účastníka nezapomenutelná.

Otakar Borůvka, Brno

TOPOLOGICKÉ SYMPOSIUM V PRAZE

Mezinárodní matematická unie a Československá akademie věd pořádá od 1. 9. 1961 do 8. 9. 1961 symposium o obecné topologii a jejích vztazích k moderní analýze a algebře. Předmětem symposia bude diskuse o současném stavu teorie topologických prostorů (a také uniformních a jiných analogických struktur), o spojených s ní otázkách analýzy a algebry a o topologických metodách ve funkcionální analýze a algebře. Algebraická topologie jako taková se do programu symposia nezařazuje.

Na symposiu budou přednesena pouze krátká sdělení v délce 15 až 30, popř. až 45 minut; značná část pracovního času je vyhrazena pro volnou diskusi. Předpokládá se, že přednesená sdělení budou publikována (případně v pozměněné formě) ve sborníku symposia.

Organisací symposia je pověřen organizační komitét v tomto složení: J. NOVÁK (předseda), M. KATĚTOV (místopředseda), K. KURATOWSKI (místopředseda), P. S. ALEXANDROV (delegát Unie), M. MORSE (delegát Unie), K. KOUTSKÝ (člen), V. PTÁK (člen), Š. SCHWARZ (člen), Z. FROLÍK (tajemník). Adresa organizačního komitétu: Topologické symposium, Praha 1, Národní tř. 3. Telegrafická adresa: TOPOSYM PRAHA.

Program symposia byl stanoven takto: 1. září 1961: dopoledne zahajovací schůze spojená s uctěním památky E. Čecha; odpoledne pracovní zasedání. 2. září prohlídka Prahy. 4. a 5. září: pracovní zasedání. 6. září: výlet do západočeských lázní (Karlovy Vary aj). 7. a 8. září: pracovní zasedání. 8. září: dopoledne pracovní zasedání; odpoledne závěrečná schůze.

Zasedání se budou konat v hotelu Internacional Praha 6, Dejvice (kde také v převážné míře budou ubytováni zahraniční účastníci symposia).

Organizační komitét zve na symposium asi 50 předních zahraničních matematiků, z nichž valná většina se patrně zúčastní. Ve shodě s pravidly Mezinárodní matematické unie je možná též účast dalších zájemců. Tito zájemci z řad matematiků se mohou co nejdříve přihlásit Organizačnímu komitétu.

Redakce

VYČIHLŮVA MATEMATICKÁ KNIHOVNA

Dne 14. ledna 1961 vzpomnělo Sdružení kateder matematiky a deskriptivní geometrie na Českém vysokém učení technickém v Praze tříletého výročí úmrtí svého nezapomenutelného vynikajícího člena profesora FRANTIŠKA VYČIHLA, DrSc, nositele Řádu práce, slavnostním přejmenováním dosavadní Matematické knihovny ČVUT na „Vyčichlovu matematickou knihovnu“.

Slavnostního aktu zúčastnila se paní MARIE VYČIHLŮVÁ, blízcí rodinní příslušníci, četní osobní přátelé prof. Vyčichla, oficiální zástupci rektorátu a stavební fakulty ČVUT a řada jeho bývalých žáků a spolupracovníků, učitelů matematiky a deskriptivní geometrie ze všech fakult ČVUT

a ostatních pražských vysokoškolských pracovišť matematiky, kteří s láskou stále vzpomínají jeho působení na ČVUT.

V zahajovacím projevu vedoucí Sdružení kateder matematiky profesor ZDENĚK PÍRKO, DrSc, připomněl vědecký přínos profesora Vyčichla v diferenciální geometrii, jeho neobyčejný význam při organizaci matematického života nejen v Praze, ale i v celém Československu a jeho vynikající osobní kvality jako člověka a vysokoškolského učitele. Zvláštní pozornosti zasluhuje jeho dvanáctileté působení na ČVUT, kterému věnoval největší část svých sil, své nesmírné energie, zájmu a lásky. Jednou z mnoha zásluh prof. Vyčichla o matematiku na ČVUT je právě zřízení knihovny a čítárny společné pro všechny katedry (dříve ústavy) matematiky a deskriptivní geometrie na ČVUT. V poválečné době postupně soustřeďoval rozptýlené knižní fondy z jednotlivých matematických pracovišť na ČVUT a postaral se o jejich jednotné zkatologisování. Vytvořil tak materiální a organizační základ pro matematickou knihovnu ČVUT, jejímž dalšímu upevnění a rozvoji věnoval pak trvalý zájem a vzornou péči. Prof. Vyčichlovi se podařilo založit matematickou knihovnu, která dnes svými 15 000 svazky a 4000 výpůjčkami ročně patří mezi největší knihovny svého druhu v republice.

Po vlastním pietním aktu přejmenování knihovny a odhalení pamětní desky jak na knihovně, tak i na bývalé pracovně prof. Vyčichla, byli účastníci vzpomínkové slavnosti seznámeni s podrobnou historií vzniku a dosavadního vývoje dnešní „Vyčichlovy matematické knihovny“, umístěné nyní v přízemí budovy matematických ústavů v Praze 2, Na bojišti 3.

Alois Urban, Praha

OBHAJOBY DISERTAČNÍCH PRACÍ KANDIDÁTŮ VĚD

Disertační práce kandidátů fyzikálně-matematických věd obhájili tito kandidáti:

na matematicko-fyzikální fakultě KU dne 26. října 1960 dr. LUDVÍK JANOŠ práci „Výpočtová metoda ohybových kritických otáček hřidelů v několika ložiskách, založená na postupném připojování polí“, Jiří KLÁTIL práci „O některých vlastnostech biharmonické rovnice“ a dne 14. prosince 1960 dr. ZDENĚK KOUTSKÝ práci „Některé otázky účinnosti metody součtů modulo k “;

při Matematickém ústavu ČSAV v Praze dne 13. ledna 1961 dr. LUDVÍK PROUZA z Ústavu pro výzkum radiotechniky v Opočinku práci „Příspěvek k teorii a aplikacím lineárních impulsních filtrů“.

Redakce

PŘEDNÁŠKY A DISKUSE

pořádané JČMF, Matematickým ústavem ČSAV a matematicko-fyzikální fakultou KU v Praze:

- 16. 1. 1961: *Irena Seidlerová*, Vývoj národů a tzv. Leidenfrostův jev.
- 8. 2. 1961: *A. P. Juškevič* (Moskva), Matematika v Orientu ve starověku a středověku.
- 13. 2. 1961: *Ivo Babuška* a *Emil Vitásek*, Diskrétní operátorové metody a jejich aplikace.
- 20. 2. 1961: *Albína Dratvová*: Z dějin matematické logiky.
- 20. 2. 1961: *Ilja Černý*, Axiomatické základy speciální teorie relativity.
- 27. 2. 1961: *Jindřich Nečas*, Některé nové aspekty na řešení eliptických parciálních diferenciálních rovnic.
- 15. 3. 1961: *Jaroslav Hájek* a *Zdeněk Čekan*, Náhodná procházka s pohlcováním a její užití při dělení látek roztřepáváním.
- 20. 3. 1961: *Mikuláš Teich*, Dějiny přírodních věd v Anglii.
- 27. 3. 1961: *Ladislav Rieger*, Ke kritice Churchovy teze v rekursivních funkcích aritmetiky.

Redakce

UPOZORNĚNÍ

Upozorňujeme zájemce o naše matematické časopisy, že Nakladatelství ČSAV má dosud na skladě k prodeji tyto kompletní ročníky matematických časopisů:

a) *Časopis pro pěstování matematiky*, roč. 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1959 a 1960 po Kčs 48,—.

b) *Чехословацкий математический журнал*, roč. 1953, 1955, 1956, 1958, 1959 a 1960 po Kčs 120,—.

Zájemci mají tedy příležitost si doplnit uvedenými ročníky svou knihovnu. Objednávky přijímá Nakladatelství ČSAV, Vodičkova 40, Praha 1.

Redakce

KONKURS

Nakladatelství ČSAV vypisuje konkurs na místa odpovědného redaktora, staršího odpovědného redaktora a vedoucího redaktora. Požadovaná kvalifikace: vysokoškolské vzdělání, obor matematika, fyzika nebo technika. Platové zařazení podle platných předpisů platového řádu pro nakladatelství.

Podrobné písemné nabídky na adresu:

Nakladatelství ČSAV, Praha 1, Vodičkova 40, osobní oddělení.

Časopis pro pěstování matematiky. Ročník 86 (1961). — Vydává Československá akademie věd v Nakladatelství ČSAV, Vodičkova 40, Praha 1 — Nové Město, dod. pú 1 — Redakce: Matematický ústav ČSAV, Žitná 25, Praha 1, dod. pú 1, telefon 241193. — Vychází čtvrtletně. Roční předplatné Kčs 48,—; \$ 7,—; £ 2,10,—, cena jednotlivého sešitu Kčs 12,—. Tiskne Knihstisk n. p. závod 5, Rudé armády 171, Praha 8 — Libeň-Kobylisy, dod. pú 8. — Rozšiřuje Poštovní novinová služba, objednávky a předplatné přijímá Poštovní novinový úřad — ústřední administrace PNS, Praha 1 — Nové Město, Jindřišská 14. Lze také objednat u každého poštovního úřadu nebo doručovatele. Objednávky do zahraničí vyřizuje Poštovní novinový úřad — vývoz tisku, Praha 1 — Nové Město, Štěpánská 27.

Toto číslo vyšlo v srpnu 1961.

A — 15 * 11579

© by Nakladatelství Československé akademie věd 1961